

На основу члана 41. став 10. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. пропис), Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије објављује,

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О ПРЕДЛОГУ СТРАТЕГИЈЕ НАУЧНОГ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2025. ГОДИНЕ „МОЋ ЗНАЊА”

Закључком Одбора за јавне службе 660-10840/2020 од 23. децембра 2020. године усвојен је Програм јавне расправе којим је предвиђено да се јавна расправа о Предлогу Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања”, са акционим планом за период од 2021. до 2023. године, спроведе у периоду од 24. децембра 2020. године до 12. јануара 2021. године. Предлог стратегије са Акционим планом објављен је на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и на порталу Е-управа. Заинтересована лица могла су своје сугестије, предлоге и примедбе да доставе путем формулара, на следећу адресу електронске поште: nauka@mpn.gov.rs.

Учесници у јавној расправи били су представници државних органа, Српске академије науке и уметности, Националног савета за научни и технолошки развој, Заједница института Србије, Конференција Универзитета Србије, представници института и факултета у Републици Србији као акредитованих научноистраживачких организација, стручне јавности и други заинтересовани учесници.

У периоду трајања јавне расправе представницима државних органа, Српске академије наука и уметности, Националног савета за научни и технолошки развој, Заједнице института Србије, Конференције универзитета Србије, института и факултета, стручне јавности и другим заинтересованима учесницима текст Предлога Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања”, са акционим планом за период од 2021. до 2023. године био је доступан на званичној интернет презентацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Током јавне расправе, учесницима је представљен предлог стратешког документа, значај овог документа за научни и технолошки развој нашег друштва, као и важност овог документа за процес евроинтеграција, док је посебан део презентовања био посвећен општим и посебним циљевима, мерама и предложеним активностима у оквиру Акционог плана за период од 2021. до 2023. године, који чини интегрални део Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања” (у даљем тексту: Стратегија).

У периоду јавне расправе пристигло је укупно 73 формулара са начелним сугестијама и појединачним предлозима и примедбама. Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије разматрало је и све друге сугестије, предлоге и примедбе уопштеног карактера које нису садржале конкретне предлоге за измену текста Стратегије. Све примедбе и сугестије које су се односиле на правно-техничку редакцију текста су прихваћене.

Током периода јавне расправе начелне сугестије и појединачни предлози и примедбе пристигле су од следећих предлагача:

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Драган Станојевић

Установа/институција: Филозофски факултет Универзитета у Београду

Примедба која се односи на измену тачке Прилог 4 – Међународна сарадња у вези са формирањем националног конзорцијума и његових чланова је усвојена и у текст Стратегије унете су измене у складу са предлозима.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Иван Спасојевић

Установа/институција: Институт за мултидисциплинарна истраживања

У вези са примедбом која се односи на повезаност образовања и науке и технолошког развоја у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године, повезаност науке и високог образовања суштинска је и прожима се кроз циљеве, мере и планиране активности. Стратегија развоја образовања бави се утврђивањем сврхе, циљева, праваца, инструмената и механизма развоја система образовања у Републици Србији до 2020. године, а тренутно је у току израда ове стратегије за наредни период. Делимично је прихваћена примедба која се односи на идентификовање посебне групе института који су чланови универзитета. Институти који су у систему Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије представљени су у Стратегији, у делу II Институционални оквир, слика бр. 5: Мрежа државних института. Институти чији је оснивач Република Србија и у надлежности су Министарства просвете, науке и технолошког развоја приказани су на Слици бр. 5, док су институти чији је оснивач Српска академија наука и уметности приказани на Слици бр. 6а. Поред наведених института, за обављање научноистраживачке делатности акредитовани су и институти у области одбране, здравља и пољопривреде. Одбијена је примедба која се односи на НАТО програм Наука за мир и безбедност. Међународна сарадња представља значајну и истакнуту област која за циљ има јачање научне сарадње са партнерским државама и организацијама. За НАТО програм Наука за мир и безбедност задужена су министарства одбране и спољних послова. Примедба која се односи на ојачавање међународне сарадње је делимично прихваћена. Примедбе које се односе на Слике бр. 10 Број истраживача су прихваћене и интегрисане у текст Стратегије. Слике бр. 10 у делу IV. Стање људских ресурса су измењене и ажуриране. Примедба која се односи на SWOT анализу и додавање слабости: „Недовољан број апликација на међународне пројектне позиве“ се не усваја будући да током анализирања стања наведено није препознато као слабост. Делимично је прихваћена примедба која се односи на организовање Савета за друштвене изазове. У оквиру Посебног циља 4 успостављена је мера која дефинише формирање Савета за друштвене изазове у оквиру којег ће бити укључени истакнути појединци. Примедба која се односи на организовање програма посета студената врхунских европских универзитета/института Србији које би укључивале и научну и друштвену/културолошку компоненту се одбија будући да није предмет ове Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Кристина Пејковић

Установа/институција: Филозофски факултет у Новом Саду

Примедба која се односи на нерешен статус и будућност истраживача који су запослени на факултетима се одбија. Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49 од 8. јула 2019.) уређује се систем науке и истраживања у Републици Србији, и то планирање и остваривање општег интереса у науци и истраживању, обезбеђивање квалитета и развоја научноистраживачког рада, правни положај института, оснивање и управљање институтима, стицање звања истраживача, институционално финансирање и финансирање других програма од општег друштвеног интереса, вођење евиденције, као и друга питања од значаја за систем науке и истраживања. Овим Законом, део VIII. Истраживачи регулисан је статус лица који обављају послове научноистраживачке делатности. Према Закону о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30 од 20. априла 2018.) стратегија представља основни документ јавне политике којим се на целовит начин утврђују стратешки правац деловања и јавне политике у конкретной области планирања и спровођења јавних политика утврђених прописом Владе, због чега наведена сугестија није могла бити предмет ове Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Милица Марић Стојановић

Установа/институција: Народни музеј у Београду

Примедба која се односи на развој инструменталне инфраструктуре за заштиту и валоризацију културних добара већ је делимично интегрисана и садржана у тексту Стратегије кроз Посебан циљ 5. Наиме, према Мери 5.3. планиран је интезивирањем рад Републике Србије на даљем укључивању у европске организације и конзорцијуме, како би се омогућило обезбеђивање коришћења српске инфраструктуре од стране европских истраживача. Мером се предвиђа и укључивање Републике Србије на отворене позиве за истраживачке инфраструктуре Обједињеног истраживачког центра (ОИЦ). У складу са акционим планом и активношћу 5.3.3. предвиђено је укључивање Републике Србије у Европске конзорцијуме истраживачке инфраструктуре, чиме ће се створити могућности и подстицаји за развој инфраструктуре у свим научним областима.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Сања Вранеш

Установа/институција: Институт Михајло Пупин

Примедба која се односи на запостављеност примењених истраживања је усвојена и интегрисана у текст Стратегије. Мера 3.1. након измене носи назив „подршка истраживањима“, а реч основна је избрисана, те се сада равноправно односи и на основна и на примењена истраживања. Сугестије и предлози који се односе на механизме за дефинисање друштвених изазова су делимично прихваћене, а исто је интегрисано на начин који доприноси квалитативном побољшању текста Стратегије. Кроз Посебан циљ 4, мере и активности у оквиру овог циља, дефинишу се механизми за кандидовање друштвених изазова. У Стратегији индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године предвиђају се поменути друштвени изазови, а предвиђено је да се друштвени изазови у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за

период од 2021. до 2025. године могу кандидовати у односу на потребе реалног контекста. Примедба која се односи на награде за предлагаче европских пројеката који су добро оцењени, али нису финансирани није прихваћена. Према Закону о Фонду за науку („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018), који је усвојен децембра 2018. године, а са применом почео од 2019. године, формиран је Фонд за науку Републике Србије који пласира средства за истраживаче у Републици Србији, а уз додатне подстицајне мере, држава Србија остварује и програме Европске комисије. Предлог који се односи на замену речи ступњевита речју постепена је прихваћена и интегрисана у текст. Речи ступањ и ступњевит су речи српског језика (Речник српскога језика, Матица српска, Нови Сад, 2007, стр 1281'-1282). Примедба која се односи на критеријум релевантности је усвојена и интегрисана у текст. Критеријум релевантности је додат уз научну извршеност. Примедба која се односи на Меру 3.1. и индикатор ЕРЦ је прихваћена. Показатељ 5 је брисан из акционог плана, део М. 3.1. У делу акционог плана који се односи на Посебан циљ 5 као једна од активности предвиђено је обезбеђивање подршке и подстицаја пројектима који су остварили одличне оцене на ЕРЦ и другим позивима актуелног европског оквирног програма за истраживања и иновације, али нису добили финансирање од стране Европске комисије. Такође су прихваћене сугестије које се односе на технолошки трансфер, комерцијализацију резултата истраживања и додавање новог индикатора у вези са бројем комерцијализованих резултата научно-истраживачких пројеката. Примедбе које се односе на стилске измене и делимичне допуне текста Стратегије и акционог плана су прихваћене и интегрисане у текст Стратегије, у оним деловима где је то унапређивало квалитет документа, тако на пример текст гласи: „што се постиже кроз подршку НИО, стартап и високо-технолошким компанијама“. Примедба која се односи на број расписаних јавних позива Фонда за науку није прихваћена, будући да су програми Фонда за науку Републике Србије инклузивни на начин да свака акредитована научноистраживачка организација може да учествује. Примедба везана за Меру 5.1. и ЕРЦ и Хоризонт Европа програме се не усваја. Акционим планом који се предвиђа за период након 2023. године предвиђа се укључивање пројекта Хоризонт Европа.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Јасмина Стевановић

Установа/институција: Институт за хемију, технологију и металургију, Институт од националног значаја за Републику Србију (ИХТМ)

Примедба која се односи на представљање области ИХТМ-а је прихваћена и интегрисана у текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Драган Павловић

Установа/институција: Пензионер, хонопарни Professor of Anesthesiology and Intensive Care Medicine, Dalhousie University, Canada

Примедба која се односи на подршку младим истраживачима се не усваја будући да је ово питање дефинисано Законом о Фонду за науку („Сл. гласник РС“, бр. 95/2018).

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Урош Шуваковић

Установа/институција: Универзитет у Београду - Учитељски факултет

Предлагач је истакао да је потребно да се Стратегија донесе на период од најмање 10 година. Према Члану 11. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30 од 20. априла 2018.) стратегија представља основни документ јавне политике, којим се на целовит начин утврђују стратешки праваци деловања и јавне политике у конкретној области планирања и спровођења јавних политика утврђених прописом Владе и по правилу усваја се за период од пет до седам година, а остваривање њених циљева планира се и прати посредством акционог плана за спровођење стратегије. Стратегија престаје да се примењује истеком времена за које је усвојена или доношењем одлуке о престанку њене примене. Такође, према Закону о науци и истраживањима („Сл. гласник РС“, бр. 49/2019), у члану 11. дефинисано је да се Стратегија министарства надлежног за научноистраживачку делатност доноси за период од пет година. Предлози и примедбе предлагача у појединостима везане су за Прилог 1 – Српска научна традиција, М. 2.3 - видљивост науке и комуникација научних знања у сврху друштвене корисности и М. 3.1 - подршка квалитету основних истраживања. Сугестија везана за допуну листе представљањем еминентних научника са наших простора је делимично прихваћена те је у Прилогу 1 Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године представљен научник Павле Савић: „Павле Савић (1909 — 1994), оснивач и први директор Института за нуклеарне науке: Српски физико-хемикар светски реноме је стекао када је са Иреном Жолио Кири у Паризу открио изотопе познатих елемената бомбардовањем атома урана спорим неутронима, што је довело до открића нуклеарне фисије-цепања урановог језгра. У периоду од 1947. године до 1960. године руководио је изградњом и тазвојем нуклеарног института у Винчи. Био је директор института у периоду 1948-1949. година и сматра се његовим оснивачем, као и покретачем нуклеарних истраживања у Србији. Био је дугогодишњи шеф Катедре за физичку хемију Природно-математичког факултета у Београду, а од 1971. до 1981. године и председник Српске академије наука и уметности.“. Примедба која се односи на наставак одржавања Српског цитатног индикса се не усваја будући да Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у оквиру својих програма расписује јавни позив, на основу којег се одређује ко ће вршити библиометријску анализу. Сугестије које се односе на часописе из области друштвено-хуманистичких наука се не усвајају, а наведено је регулисано Правилником о категоризацији и рангирању научних часописа („Службени гласник“ број 159/20). Такође, не усваја се примедба која се односи на истраживање Косова и Метохије у оквиру фокусирања на друштвене изазове јер се у Републици Србији сви региони третирају на исти начин.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Филип Чукљевић

Установа/институција: Филозофски факултет Универзитета у Београду

Сугестија која је дата у погледу проширивања листе друштвених изазова се делимично усваја и интегрисана је у текст Стратегије. У оквиру Посебног циља 4 - Фокусирање истраживања на друштвене изазове и приоритете као друштвени изазови наведени су: здравље и стандард грађана, храна и вода, безбедност и одбрана, енергија, заштита животне средине и климатске промене, неговање националног идентитета и унапређење доношења државних одлука. Примедбе које се односе на измену

коришћених израза се не прихватају будући да квалитативно не доприносе побољшању текста Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Миљан Кнежевић

Установа/институција:

Примедба која се односи на високо образовање се одбија и није је могуће уврстити у текст Стратегије будући да је предмет Стратегије високог образовања.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Момчило Павловић

Установа/институција:

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари у начелу.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Драган Лончар

Установа/институција:

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари у начелу.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Иванка Божовић Јелисавчић

Установа/институција: Институт за нуклеарне науке Винча - Институт од националног значаја за Републику Србију

Сугестија која се односи на отворену формулацију у погледу приступа истраживача међународној истраживачкој инфраструктури, делимично је инкорпорирана у текст Стратегије у смислу подршке развоја научноистраживачкој инфраструктури. Сугестије које се односе на појединачне програме у оквиру међународне сарадње није могуће усвојити, имајући у виду да активности на тим пројектима нису започете ни од стране релевантних међународних организација већ су само у плану. Када се створе услови биће могућности приступања одговарајућим међународним споразумима и укључивање у дате међународне пројекте. Такође, у оквиру Посебног циља 5 представљена је целокупна међународна сарадња. Међународна сарадња представља значајну и истакнуту област која за циљ има јачање научне сарадње са партнерским државама и организацијама.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Дејан Јакшић

Установа/институција: Универзитет у Новом Саду

Усвојене су сугестије које се односе на јачање дигиталне инфраструктуре. Стратегија је допуњена мером у оквиру Посебног циља 1, а која се односи на јачање дигиталне инфраструктуре (М 1.4). У оквиру ове мере предвиђене су активности успостављања обједињеног националног система Е-наука, одржавања електронских база података који се воде као регистри (Регистар истраживача и Регистар научноистраживачких организација), дигитализације поступка за стицање научног, односно истраживачког звања, поступка акредитације научноистраживачких

организација и поступка пријављивања и процењивања поднетих пријава за пројектно финансирање и одржавања интернет презентација са профилима истраживача и научноистраживачких организација.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Александар Дедић

Установа/институција: Шумарски факултет, Универзитет у Београду

Сугестија која се односи на препознавање енергетике као значајног концепта у оквиру Стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године већ је инкорпорирана у текст Стратегије, а исту није могуће усвојити на начин који је изложио предлагач. Енергетска ефикасност, обновљиви извори енергије, одрживи развој и заштита животне средине се као значајни концепти препознају у оквиру дефинисања друштвених изазова и приоритета у оквиру Посебног циља 4. Према члану 12. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019) општи интерес у научноистраживачкој делатности остварује се путем програма институционалног финансирања и других програма од општег интереса у складу са овим законом, као и путем пројектног финансирања преко Фонда за науку Републике Србије у складу са Законом о фонду за науку Републике Србије („Службени гласник РС“, број 95/2018), те примедбу у вези са структуром финансирања није могуће усвојити кроз текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Саша Орловић

Установа/институција: Институт за низијско шумарство и животну средину

Начелна примедба која се односи на питање укључивања талентованих младих истраживача студената докторских академских студија у научноистраживачки рад у акредитованим научноистраживачким организацијама, није материја Стратегије већ питање програма од општег интереса који су утврђени Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), те ће иста бити разматрана у оквиру доношења тих програма. Предлози који се односе на програме и активности Фонда за иновациону делатност су већ садржани на начин који предвиђа плански документ какав је Стратегија, те је ова примедба тиме и усвојена. Примедба да Фонд за иновациону делатност треба да размотри могућност да се одређеним програмима стимулише оснивање предузећа у државној својини, а чији би оснивач био институт, није материја ове Стратегије. Наиме, Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), у члану 40, предвиђено је да: „У циљу комерцијализације резултата научноистраживачког рада, подстицања предузетништва и пословног повезивања, институт може бити оснивач start up и spin off компанија, центра за трансфер технологије, иновационог центра, пословно-технолошког инкубатора, научно-технолошког парка и других организација, у складу са законом“. У односу на програме Фонда, истиче се да један од главних циљева јесте и укупно повећање броја приватних предузећа која се баве стварањем производа, услуга или технологија високе додате вредности. Програм раног развоја свакако предвиђа могућност оснивања spin off предузећа, с тим што је услов да јавне институције могу бити највише 49% власници, док Програм сарадње науке и привреде захтева обавезно учешће партнера из јавног научноистраживачког сектора (где би се квалификовали сви институти у државном власништву). Што се тиче иновационих ваучера, њихова сврха је повезивање приватног сектора са капацитетима у оквиру јавних научноистраживачких организација, а како би обе стране добиле конкретну корист у развојним активностима и како би се знање у оквиру научноистраживачких институција

у јавном власништву ефикасније користило. Програм трансфера технологије искључиво је намењен научноистраживачким организацијама за комерцијализацију резултата истраживања.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Душан Нешић

Установа/институција: Институт за хемију, технологију и металургију, Институт од националног значаја за Републику Србију - ИХТМ-ЦМТ

Примедба која се односи на ојачавање међународне сарадње је делимично прихваћена и инкорпорирана у текст Стратегије и кроз предлоге других предлагача. У оквиру Посебног циља 5 представљена је целокупна међународна сарадња.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Иван Настасијевић

Установа/институција: Институт за хигијену и технологију меса

У односу на примедбу везану за редослед приоритета у сажетку Стратегије, исту није могуће прихватити из разлога што је новим Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), промењен целокупан систем научноистраживачког рада, тако што је основни циљ који је успоставио овај Закон управо јачање научних институција. То истовремено није препрека за јачање истраживача и истраживачких тимова. Сугестија која се односи на пружање подршке развоју дигиталне инфраструктуре је усвојена и садржана у тексту Стратегије. Стратегија је допуњена мером у оквиру Посебног циља 1, а која се односи на јачање дигиталне инфраструктуре (М 1.4). У оквиру ове мере предвиђене су активности успостављања обједињеног националног система Е-наука, одржавања електронских база података који се воде воде као регистри (Регистар истраживача и Регистар научноистраживачких организација), дигитализације поступка за стицање научног, односно истраживачког звања, поступка акредитације научноистраживачких организација и поступка пријављивања и процењивања поднетих пријава за пројектно финансирање и одржавања интернет презентација са профилима истраживача и научноистраживачких организација. Наведеним приступом ће се омогућити транспарентност, односно приступ свим подацима као и свим процедурама доношења подзаконских и других аката, уз претходно учешће академске заједнице.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Ранко Вуковић

Установа/институција: ФАП Корпорација а.д. Прибој

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари. Такође, остале примедбе нису примењиве за текст Стратегије те исте није могуће усвојити.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Владимир Шиник

Установа/институција: Универзитет у Новом Саду, Технички факултет „Михајло Пупин“

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Невен Цветићанин

Установа/институција: Институт друштвених наука

Примедба која се односи на везу између научних истраживања и јавних политика већ је садржана у тексту Стратегије кроз посебне мере дефинисане у складу са специфичностима друштвено хуманистичких наука и њиховог доприноса развоју јавних политика. Стратегија садржи део који се односи на јавне политике, у оквиру Посебног циља 2, док су у оквиру Посебног циља 4 дефинисани начини за повезивање јавних политика и научне заједнице. Област друштвено-хуманистичких наука, истакнута је као значајна за спровођење истраживања у области јавних политика, образовања, друштвених и културних иновација, људских и мањинских права, као и истраживања која воде бољем разумевању и решавању културних, друштвених и економских питања и изазова, развоју и унапређивању образовања и система образовања, те развоју критичког мишљења и других цивилизацијских стандарда у српском друштву. Јавне политике су средство, један од начина како да постигнемо циљ, а Стратегија већ садржи све поменуте елементе. Усвојена је сугестија да се кроз документ посебна пажња посвети вези научних истраживања и јавних политика.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Тијана Карић

Установа/институција: Институт за криминолошка и социолошка истраживања

Све сугестије везане за правно-техничку редакцију текста су усвојене и инкорпориране у текст Стратегије на начин који доприноси квалитативном побољшању документа (референце, скраћенице, садржај, формати и називи слика и табела...). Прихваћена је и примедба која се односи на референцирање те је наведен пун назив документа Иницијатива Појас и пут (*The Belt and Road Initiative: A new means to transformative global governance towards sustainable development. United Nations Development Programme. China Center for International Economic Exchanges*). Примедба која се односи на КОВИД-19 се не усваја, будући да је у Стратегији пандемија представљена као изазов, а не друштвени проблем у смислу који је истакао предлагач. Примедба која се односи на стипендије за мобилност и усавршавање у иностранству, обуке, тренинге, алате за рад већ је садржана у тексту Стратегије у Мери 1.2. Није усвојена примедба која се односи на Прилог 1, будући да је кроз Стратегију научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године, допринос научника са наших простора препознат као значајан концепт. У вези са примедбом која се односи на област међународне научне сарадње Прилог 4 Међународна сарадња, даје преглед учешћа наше земље у међународној научној заједници, те се иста не усваја.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Ивана Спасић

Установа/институција: Институт за социолошка истраживања

Примедба која се односи на проширење листе друштвених изазова у оквиру Посебног циља 4 је делимично прихваћена, те је листа друштвених изазова проширена и односи се на: здравље и стандард грађана, храну и воду, безбедност и одбрану, енергију, заштиту животне средине и климатске промене, неговање националног идентитета као и унапређење доношења државних одлука.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Ирена Живковић

Установа/институција: Универзитет уметности у Београду, Факултет примењених уметности

У вези са примедбом која се односи на укључивање неговања и развоја научне методологије у истраживању и академској едукацији конзерваторско-рестаураторског профила, као носивој конструкцији у заштити културног наслеђа. исто је већ садржано у тексту Стратегије кроз истицање значаја и важности свих области истраживања. Према разумевању појма креативна индустрија, предложено се подразумева и саставни је део Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Милош Ковачевић

Установа/институција: Филолошки факултет Београд

У вези са примедбом која се односи на анализу тренутног стања, иста је циљано креирана пратећи стање науке и технолошког развоја у Републици Србији. У односу на предлог да у Стратегији треба посветити пажњу посебно хуманистичким наукама у циљу очувања српских идентитетских наука, исто је већ прихваћено кроз друге примедбе идентичне природе, тако што је у Стратегију, у Мери 2.4. инкорпорисана израда и усвајање студије о потенцијалу научноистраживачких организација да допринесу унапређењу јавних политика и културног развоја уз уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука, као и других програма из области друштвено-хуманистичких наука. Остале предлоге и сугестије предлагача није могуће усвојити будући да су или већ садржане у тексту Стратегије у другачијој форми, или квалитативно не доприносе тексту Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме:

Установа/институција: Мрежа академске солидарности и ангажованости

Примедба која се односи на специфичност друштвено хуманистичких наука и њихов допринос развоју друштва је усвојена и инкорпорирана у текст Стратегије, кроз наротив, посебне мере и активности. У оквиру Мере 2.4. предвиђа се израда и усвајање студије о потенцијалу научноистраживачких организација да допринесу унапређењу јавних политика и културног развоја уз уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука: „Узимајући у обзир низ изазова у домену јавних политика и културног развоја са којима се у XXI веку, попут других држава, суочава и Република Србија, више стратешких докумената предвиђа да научноистраживачки и иновациони систем допринесе њиховом унапређењу, али је потенцијал да се суочи са овим изазовом остао непознаница, што се односи на све области науке, а посебно на улогу и развој друштвено-хуманистичких наука у Републици Србији. Управо област друштвено-хуманистичких наука, са својим посебностима, има капацитет да спроводи истраживања у области јавних политика, образовања, друштвених и културних иновација, људских и мањинских права, као и истраживања која воде бољем разумевању и решавању културних, друштвених и економских питања и изазова, развоју и унапређивању образовања и система образовања, те развоју критичког мишљења и других цивилизацијских стандарда у српском друштву. Како би се ови потенцијали ставили у функцију друштва, нужно је претходно извршити њихову детаљну и свеобухватну

анализу на нивоу целокупне научне заједнице, са посебним освртом на друштвено-хуманистичке науке.“

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Ксенија Радотић Хаџи-Манић

Установа/институција: Институт за мултидисциплинарна истраживања (ИМСИ)

Примедбе и предлози предлагача које доприносе квалитативном унапређењу текста Стратегије су усвојене и инкорпориране у текст Стратегије. У вези са примедбом која се односи на повезаност науке и високог образовања, иста је већ садржана у тексту Стратегије. У Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања”, повезаност науке и високог образовања је суштинска и прожима се кроз циљеве, мере и планиране акције. Стратегија развоја образовања бави се утврђивањем сврхе, циљева, праваца, инструмената и механизма развоја система образовања у Републици Србији до 2020. године, а тренутно је у току израда ове стратегије за наредни период.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Жељко Чупић

Установа/институција: Научно друштво Србије – Одељење природно-математичких наука, Српска академија нелинеарних наука, Друштво физикохемичара Србије, ИХТМ

Сугестија која се односи на грађанску науку је усвојена и саставни је део Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Биљана Косановић

Установа/институција: Универзитет у Београду

Сугестија која се односи на отворену науку је делимично усвојена и интегрисана у текст, у оквиру М.2.3. Комуникација научних знања у сврху друштвене корисности и повећање видљивости науке. Сугестија која се односи на синтагму „грађанске науке“ је прихваћена, кроз техничку редакцију текста Стратегије навођењем речи „грађанска научна истраживања“, која формулација је у духу овог стратешког документа. Сугестије предлагача које се односе на правно-техничку редакцију текста су усвојене и инкорпориране у текст Стратегије на начин који доприноси квалитативном унапређењу текста (на пример референце). Усвојене је и сугестија која се односи на измену индикатора те број српских институција које су укључене у истраживачке инфраструктуре на нивоу укључених ресурса, у оквиру Посебног циља 5.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Ана Батас и Маја Савић

Установа/институција: Филолошки факултет Универзитета у Београду

Примедба која се односи на препознавање важности и улоге друштвено-хуманистичких наука у развоју науке и друштва у Србији је усвојена и инкорпорирана у текст Стратегије као и за друге примедбе идентичне природе, у делу Посебних циљева 2 и 4, у мери која припада овој врсти стратешког документа (предвиђене су посебне програмске активности за ове области, на предлог научне заједнице). Наиме, питање препознатљивости друштвених и хуманистичких наука првенствено је извршено и кроз нови Закон о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, бр. 49/2019) који је препознао специфичности друштвених и хуманистичких наука, као и дао основу за

стабилно финансирање института из области ових наука. Истовремено, донет је и Правилник о категоризацији и рангирању научних часописа („Службени гласник РС”, број 159/20), у коме су уважене специфичности друштвених и хуманистичких наука, кад је публикување у питању.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Катедра за румунски језик као матерњи и стране језике

Установа/институција: Учитељски факултет Универзитета у Београду

Сугестију у погледу вишејезичности није могуће прихватити првенствено због тога што ова материја припада другој области, односно другим стратешким документима.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Бранислав Симоновић

Установа/институција: Институт за општу и физичку хемију

Примедбе које је изнео предлагач су уопштеног карактера и односе се на појединачну анализу остварених циљева у претходном стратешком периоду. Анализа остварених циљева у документу Стратегије дата је на основу годишњих извештаја Националног савета за научни и технолошки развоја. У односу на примедбу запостављености друштвено хуманистичких наука, исто је прихваћено заједно са примедбама идентичне природе, тако што је у текст Стратегије додата мера 2.4: Израда и усвајање студије о потенцијалу научноистраживачких организација да допринесу унапређењу јавних политика и културног развоја уз уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука. Усвојена је примедба која се односи на Прилог 1 те је у текст Стратегије као значајан научник додат Павле Савић. Остале примедбе биле су уопштене природе и не садрже конкретне предлоге за измене.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Зоран Ђурић

Установа/институција: Институт техничких наука САНУ

Примедба који се односи на циљ везан за решавање глобалног изазова чија је суштина у климатским променама и прекомерном загађењу ваздуха је прихваћена. У оквиру дефинисања друштвених изазова и приоритета (Посебан циљ 4) усвојене су климатске промене и заштита животне средине. Примедба која се односи на проширивање броја индикатора није прихватљива из разлога што је посебним прописима одређен оквир у коме се мора сагледати која стратегија може садржати индикаторе који се односе на животну средину. Истовремено, остале примедбе су делимично усвојене у оквиру редефинисања општег циља ове Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Јелена Беговић

Установа/институција: Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство, Универзитет у Београду

Примедба која се односи на формирање Савета за друштвене изазове се усваја, те се у основном тексту Стратегије, у мери 4.1. овај део проширује тако да сада гласи: „Савет за друштвене изазове састаје се на кварталном нивоу или чешће по потреби и разматра предлоге овлашћених предлагача, односно ресорних министарстава, јединица локалне самоуправе, САНУ, универзитета и института од националног значаја, као и других

научноистраживачких организација релевантних за предложену тему“. Сугестију која се односи на индикаторе није могуће прихватити јер су исти укрупњени према сугестијама релевантних државних институција задужених за методологију израде планских докумената. Примедба која се односи на јачање иновативности привреде делимично је усвојена у оквиру редефинисања општег циља ове Стратегије. Ревидиран је општи циљ Стратегије те је у складу са тим пружен одговор и за конкурентност привреде.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Владимир Цветковић

Установа/институција: Институт за филозофију и друштвену теорију Универзитет у Београду

Уопштене сугестије није могуће прихватити јер нема конкретних предлога. Део примедби које су идентичне са примедбама других предлагача у односу на поље друштвено хуманистичких наука је прихваћена. Примедбе које се односе на владавину права и демократско уређење Републике Србије, није могуће усвојити због тога што нису предмет ове Стратегије. Примедба која се односи на специфичност друштвено хуманистичких наука и њихов допринос развоју друштва, је усвојена и инкорпорирана у текст Стратегије, кроз наратив, посебне мере и активности. У оквиру Мере 2.4. предвиђа се израда и усвајање студије о потенцијалу научноистраживачких организација да допринесу унапређењу јавних политика и културног развоја уз уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука. Примедбу која се односи на Сажетак Стратегије, није могуће усвојити будући да не доприноси квалитативном унапређењу текста Стратегије. Такође, примедбу која се односи на науку која доприноси развоју технологије није могуће усвојити, будући да се прихватањем исте не утиче на квалитативно унапређење текста Стратегије. Сугестија у вези са Прилогом 1 се не усваја, будући да се у Стратегији као важан концепт истиче видљивост доприноса наших научника и традиције. У односу на примедбу која се односи на СТЕМ, делимично је прихваћено и исто је изостављено из индикатора у оквиру Мере 1.3: Јачање научно-истраживачке инфраструктуре. Није могуће усвојити примедбу која се односи на измену реченице у оквиру тачке М. 2.3 - Видљивост науке и комуникација научних знања у сврху друштвене корисности, из разлога што се на овом изменом не утиче на побољшање квалитета текста Стратегије. У односу на примедбу која се односи на питање запослења, исто није могуће прихватити јер ово питање није материја Стратегије већ закона. У односу на примедбу која се односи на тачку ПЦ. 4 - Фокусирање истраживања на друштвене изазове и приоритете, иста је прихваћена и интегрисана у текст кроз друге идентичне примедбе. У односу на примедбу која се односи на измену текста: ”Друштвени изазови, попут слабљења демократских маханизма у вршењу власти, епидемије КОВИД-19, природних катастрофа и других проблема континуирано се појављују и решавају” иста је уопштене природе и није је могуће прихватити јер би пореметило терминолошки текст Стратегије. Примедба која се односи на младе истраживаче и њихово укључивање не може бити усвојена будући да представља посебну циљану афирмативну меру. Није могуће усвојити примедбу која се односи на промену класификације научника, будући да је дефиниција истраживача регулисана Законом о науци и истраживањима („Службени гласник“, број 49/2019).

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Клуб професора емеритуса Универзитета у Новом Саду

Установа/институција: Универзитет у Новом Саду

Примедба предлагача је општег карактера и предложено не доприноси унапређењу текста у квалитативном смислу, те иста није прихваћена.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Жељко Томановић

Установе/институције: Универзитет у Београду – Биолошки факултет

Примедба која се односи на део: „Стратегија препознаје и приоритетне технологије у областима: ИКТ и вештачка интелигенција; иновативне индустрије и индустрија 4.0, као и технологије од стратешког интереса у настајању.“, се не прихвата из разлога што су технологије од стратешког интереса у настајању поменуте. Наиме, подршка овим технологијама обухваћена је општијим концептом, кроз прожимање са Стратегијом вештачке интелигенције и Стратегијом паметне специјализације.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме:

Установа/институција: Институт за филозофију и друштвену теорију Универзитет у Београду

Уопштене сугестије није могуће прихватити јер нема конкретних предлога и јер је већина њих предмет других стратешких докумената, а кроз ову Стратегију је дефинисано у мери у којој је могуће дефинисати ту врсту материје (владавина права, демократско уређење и сл.). Део примедби који је идентичан са примедбама других предлагача у односу на поље друштвено хуманистичких наука је прихваћен. Примедба која се односи на листу друштвених изазова и приоритета се не усваја на начин који је сугерисао предлагач, будући да предложено не доприноси квалитативном унапређењу текста Стратегије. Примедба у односу на учешће привреде у финансирању науке се не прихвата, јер кроз овај стратешки документ треба дефинисати меру на начин да она мотивише привреду као и оријентисати се на мере и описе. Циљ мере је да развије привреду и смањи јаз између издвајања из привреде и буџета. Примедба која се односи на формулисање текста: „за реинтеграцију повратника из иностранства и повећање мобилности...“ се не прихвата будући да регионална сарадња обухвата и све друге облике сарадње. Остале примедбе су усвојене и интегрисане текст као у односу на идентичне примедбе других предлагача.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Наташа Ћирић

Установа/институција:

Начелна примедба која се односи на недовољну поовезаност ове Стратегије са високим образовањем се не прихвата, јер постоји суштинска повезаност, у питању је надлеженост истог министарства, које доноси обе стратегије. Постоји повезаност процеса и подршке научно истраживачком раду, како института, тако једнако и високошколских установа. Примедба која се односи на питање доношења подзаконских аката у вези са радом Центра за промоцију науке регулисана је кроз прелазне одредбе Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“ бр. 49/2019) и није предмет ове Стратегије. Примедбе и предлози које се односи на Мере 1.1, 1.2. и 5.1. су делимично усвојене. Посебно се истиче да је Центар за промоцију науке кроз целу Стратегију и

Акциони план истакнут као партнерска организација у деловима који су повезани са надлежностима овог Центра. Предлози који се односе на мере у оквиру Посебног циља 1 су делимично усвојени.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Славко Гајин

Установа/институција: Универзитет у Београду

Примедба је таквог нивоа општости да не може бити део Стратегије, али ће примедба која се односи на допуну задатка радне групе за међународну сарадњу и број индикатора, бити узети у обзир за разматрање приликом рада радне групе.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Зоран Марковић

Установа/институција: Институт за информационе технокологије, Крагујевац

Примедба која се односи на Меру 1.1. и део који се односи на повећање циљаног нивоа буџетског финансирања и промену броја индикатора је прихваћена. Примедба која се односи на јасно дефинисање услова коришћења капиталне опреме од других НИО превазилази оквиру Стратегије и као таква не може бити прихваћена. Сугестија која се односи на категорије истраживача које су коришћене у систему пројектног финансирања закључно са 31.12.2019. године није предмет Стратегије, већ имплементације закона који се односи на систем плата запослених у јавним службама.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Владимир Црнојевић

Установа/институција: Институт БиоСенс-Универзитет у Новом Саду

Примедба која се односи на допринос научних и истраживачко-развојних института је прихваћена и интегрисана у тексту Стратегије у делу у којем се говори о иновацијама, посебно у периоду од 2016. године. Примедбе које се односе на укључивање индустрије и пренос знања у привреду као и навођење фокуса на животну средину и биодиверзитет, регистар капиталне опреме и отворену истраживачку инфраструктуру, су прихваћене. Примедбе које се односе на високо образовање, нису прихваћене јер нису предмет ове Стратегије. У односу на примедбу која се односи на период до 2023. године потребно је истаћи да је у овој Стратегији предвиђен Акциони план за период од 2021. до 2023. године. У односу на примедбу која се односи на подршку квалитету основних истраживања, треба истаћи да је усвојена и да се сада термин истраживања равноправно односи на све врсте истраживања. Већина других примедби која се односе на терминологију као и појединачне циљеве су усвојене, будући да доприносе квалитативном побољшању текста Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Научно веће ИБИСС

Установа/институција: Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“-Институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитет у Београду

Примедбе које се односе на дигиталну инфраструктуру, усвојене су кроз посебну Меру 1.4. Развој дигиталне инфраструктуре. Усвојене су и примедбе које се односе на заштиту животне средине и климатске промене као посебне друштвене изазове. Није могуће усвојити оне примедбе које не могу бити предмет ове Стратегије, а које се односе на период доношења Стратегије и Акционог плана, будући да је то дефинисано Законом

о планском систему („Службени гласник РС“, бр. 30/2018.) и Законом о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), као и примедбе које се односе на институционално финансирање што је предмет посебних подзаконских аката и програма.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Бранислав Ђорђевић

Установа/институција: Институт за међународну политику и привреду

Примедбе које се односе на правно-техничку редакцију текста су усвојене и интегрисане у текст Стратегије. Примедба која се односи на оптимизацију рационализације није усвојена, јер ће се ово питање решавати на основу стручних елабората и експертских мишљења, који ће бити доступни на увид свим институтима. Примедба која се односи на Мету 3.1. Поддршка квалитету истраживања је прихваћена у делу којим се побољшава текст Стратегије. Такође, додат је текст да управо област друштвено-хуманистичких наука, са својим посебностима, има капацитет да спроводи истраживања у области јавних политика, образовања, друштвених и културних иновација, људских и мањинских права, као и истраживања која воде бољем разумевању и решавању културних, друштвених и економских питања и изазова, развоју и унапређивању образовања и система образовања, те развоју критичког мишљења и других цивилизацијских стандарда у српском друштву.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Институт за нуклеарне науке “Винча“ - Институт од националног значаја за Републику Србију

Установа/институција: Институт за нуклеарне науке “Винча“ - Институт од националног значаја за Републику Србију

Питање одржавања јавне расправе као и Програм јавне расправе одређени су од стране Одбора за јавне службе и јавно објављени на званичној интернет страници Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и порталу е-Управа. Други круг јавне расправе није предвиђен овим Програмом. У односу на примедбе методолошког приступа по садржају и редоследу у изради Стратегије, делимично су прихваћене примедбе и усаглашене у тексту Стратегије. Остале уопштене примедбе које су дате са аспекта рада само једног института није могуће прихватити, имајући у виду да се ради о кровном документу који би требало да обухвати концепт рада свих научноистраживачких организација према научним областима, а што је и извршено кроз текст ове Стратегије. Примедба која се односи на Народну Библиотеку Србије као партнера у реализацији је усвојена. Усвојене су све оне примедбе које квалитативно доприносе побољшању текста.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме:

Установа/институција: Универзитет у Београду

Примедба која се односи на основна и примењена истраживања је усвојена, те уместо речи “основна и примењена истраживања“ стоји само “истраживања“, равноправно се односећи на сва истраживања. Прихваћене су све примедбе које доприносе побољшању текста и интегрисане су у одговарајуће делове Стратегије (на пример приоритети и слично).

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме:

Установа/институција: Институт друштвених наука

Примедбе која се односи на уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука су усвојене, те је текст Стратегије допуњен тако да се оснажују капацитети за спровођење истраживања у области јавних политика, образовања, друштвених и културних иновација, људских и мањинских права, као и истраживања која воде бољем разумевању и решавању културних, друштвених и економских питања и изазова, развоју и унапређивању образовања и система образовања, те развоју критичког мишљења и других цивилизацијских стандарда у српском друштву. Кроз мере и активности је предвиђено извршити детаљну и свеобухватну анализу на нивоу целокупне научне заједнице, са посебним освртом на друштвено-хуманистичке науке.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Диана Бугарски

Установа/институција: Институт за медицинска истраживања, Универзитет у Београду

Делимично су усвојене примедбе које се односе на слабости у оквиру SWOT анализе, те је у оквиру анализе стања извршена допуна и текст је проширен предложеном слабошћу која се односи на недовољно улагање у директне материјалне трошкове истраживања. Остале примедбе које се односе на слабости у оквиру SWOT анализу су већ претходно интегрисане у текст. Део примедби који се односи на награђивање истраживача и изградњу нових просторних капацитета за институте, нису предмет ове Стратегије будући да су већ предвиђени као програми од општег интереса кроз Закон о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), на пример институционално финансирање и програм научноистраживачке инфраструктуре.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Радмила Ковачевић

Установа/институција:

Примедбе које се односе на запошљавање младих као и на програме од општег интереса нису прихваћене, будући да нису предмет ове Стратегије, већ су предмет Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019) као и закона којима се регулишу радни односи запослених у јавним службама.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Славица Весковић Мораћанин

Установа/институција: Институт за хигијену и технологију меса

Примедбе које се односе на то да Стратегија садржи детаљно упутство за начин праћења успешности рада истраживача нису прихваћене, будући да нису предмет ове Стратегије већ других закона и подзаконских аката који се односе на праћење научноистраживачког рада истраживача приликом избора у звања као и закона којим се уређује рад запослених у јавним службама.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Драган С. Ковачевић

Установа/институција: Електротехнички институт Никола Тесла а.д.

У односу на примедбе везане за подршку одрживом развоју и обновљивој енергији и унапређење других класичних извора енергије, исто није усвојено будући да припада делокругу ресора енергетике односно материја је других докумената из области ресора енергетике. Примедба која се односи на посебан број техничких решења у земљи и иностранству је инкорпорирана и стоји као индикатор у оквиру текста Стратегије. У односу на примедбу да није посвећена пажња вези енергетике и екологије исто није прихваћено будући да та веза постоји у два приоритета, у оквиру Посебног циља 4 (енергија и заштита животне средине и климатске промене).

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Душко Благојевић

Установа/институција: Заједница института Србије

Примедба која се односи на формирање базе капиталне опреме је усвојена кроз меру 1.4. Развој дигиталне инфраструктуре. Када је у питању примедба која се односи на дужину трајања стратегије, према члану 11. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/2018), стратегија представља основни документ јавне политике, којим се на целовит начин утврђују стратешки правац деловања и јавне политике у конкретној области планирања и спровођења јавних политика утврђених прописом Владе и по правилу усваја се за период од пет до седам година, док је према Закону о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), у члану 11. дефинисано је да се Стратегија министарства надлежног за научноистраживачку делатност доноси за период од пет година. Сугестије које се односе на препознавање специфичности друштвено хуманистичких наука и њихов допринос развоју друштва су усвојене и инкорпориране у текст Стратегије (посебно тачка Мера 2.4.). Стратегијом и акционим планом предвиђено је усвајање студије о потенцијалу научноистраживачких организација да допринесу унапређењу јавних политика и културног развоја уз уважавање специфичности друштвено-хуманистичких наука. Примедбе које се односе на општи циљ и Акциони план као и на тематску усаглашеност приоритета и акционог плана, као и примедбе које се односе на коришћење терминологије у навођењу на пример Стратегије за Дунавски регион, су прихваћене и интегрисане у текст Стратегије. Имајући у виду да је Заједница института Србије у обрасцу за подношење примедби, предлога и сугестија обухватила текстове који су поднели појединачни институти који чине ову заједницу, истиче се да је већина примедби којима се побољшава текст Стратегије прихваћена, а поготово примедбе, предлози и сугестије које се односе на специфичност друштвених и хуманистичких наука. Примедба која се односи на измену дела Стратегије у којем се говори о приоритетној области 7 и допунама текста, није прихваћена будући да је за наведено надлежно министарство задужено за грађевинарство, те није предмет ове Стратегије. Усвојене су примедбе које се односе на правно-техничку редакцију текста, а којима се у квалитативном смислу унапређује текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Предраг Петровић

Установа/институција: Академија инжењерских наука Србије

Предлог да се Академија инжењерских наука Србије (АИНС) унесе у текст Стратегије није прихваћен због тога што су кроз Стратегију описани циљеви и мере које се односе на свих шест научних области дефинисаних и у Закону о науци и истраживањима, а које обухватају и важност инжењерских наука.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Мило Томашевић

Установа/институција: Универзитет у Београду – Електротехнички факултет

Већина примедби (а које се односе на примењена истраживања и ЕРЦ грантове) је већ садржана и интегрисана у текст Стратегије, а на основу сугестија других предлагача. У односу на део предлога који се односе на област међународне сарадње (Хоризонт 2020, Хоризонт Европа, програми подршке Европске Комисије...), исте није могуће прихватити зато што се та материја првенствено мора уредити споразумима са Европском комисијом. У складу са међународним споразумима, програм Хоризонт Европа биће предвиђен у наредном периоду у акционом плану за период од 2024. до 2025. године или у наредним стратешким документима, у зависности од рокова из међународних споразума.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме:

Установа/институција: Институт за криминолошка и социолошка истраживања

Примедба која се односи на специфичност друштвено - хуманистичких наука усвојена је и интегрисана у тексту Стратегије. Све примедбе у вези са правно-техничком редакцијом текста су усвојене и инкорпориране у текст Стратегије. Предлог у вези са међународном сарадњом је већ инкорпориран у текст Стратегије и кроз Прилог 4 – Међународна сарадња (према идентичним примедбама другог предлагача). Везано за примедбу која се односи на реформу мреже института и примедби да је исто требало проширити кроз додатна објашњења, указује се да је Стратегија само оквир која даје могућност реформи, а да су питања вредновања циљева реализације научно-истраживачке делатности као и обавезе научноистраживачких организација ради спровођења тих циљева утврђене основним одредбама Закона о науци и истраживањима. Такође, овим Законом предвиђена је и евалуација рада института као и критеријуми евалуације (члан 111.): изврсност – оцена унапређења квалитета научноистраживачког рада у односу на претходни период и у односу на сличне водеће институције у региону и свету. Овај критеријум узима у обзир и број и обим компетитивних пројеката и центара изузетних вредности; утицај – видљивост и препознатљивост институције у друштву; проширење капацитета – побољшање истраживачке и помоћне инфраструктуре, способност институције да конкурише и привлачи средства истраживачких фондова, способност да успоставља и реализује међународну сарадњу, способност да привлачи и задржава истраживаче повратнике као и стране истраживаче. Такође, овим чланом предвиђено је и да ће се ближи критеријуми који узимају у обзир специфичности научних области и институција, као и структура петогодишњег извештаја утврдити посебним актом који доноси министар. Из наведених законских одредби и програма, евидентно је да ће се питање реформи решавати у складу са Законом, а исто не подразумева гашење института већ оснаживање и пружање подршке њиховом раду.

ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Наташа Симић

Установа/институција: Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Примедба која се односи на друштвене изазове се прихвата и текст Стратегије је допуњен. Листа друштвених изазова у оквиру тачке Посебан циљ 4 је проширена и сада се односи и на здравље и стандард грађана.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Научно веће ИХТМ

Установа/институција: Универзитет у Београду – Институт за хемију, технологију и металургију – Институт од научног значаја за Републику Србију

Примедба која се односи на формирање базе капиталне опреме се усваја, те је Стратегија допуњена и кроз Меру 1.4. која се односи на Развој дигиталне инфраструктуре. Примедбе које се односе на допуну Стратегије појмовима препознатљивост и конкурентност и замену логоа ИХТМ-а су усвојене и текст Стратегије је измењен. Сви предлози и примедбе које су достављене у идентичном тексту преко обрасца који је поднела Заједница института Србије, а којима се доприноси квалитативном побољшању текста Стратегије су прихваћене и интегрисане у текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Петар Ускоковић, Ђорђе Јанаћковић, Мирјана Кијевчанин

Установа/институција: Универзитет у Београду – Институт за хемију, технологију и металургију – Институт од научног значаја за Републику Србију

Примедба која се односи на измену планираног буџета за финансирање центара изузетне вредности не може бити прихваћена будући да је предмет Закона о буџету и финансијског плана Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Текст Стратегије је додатно допуњен изводом о значају центара изузетних вредности.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Александра Торбица

Установа/институција: Научни институт за прехранбене технологије у Новом Саду

Сугестија која се односи на Индикатор – Број објављених монографија водећих светских издавача у вредновању квалитета основних истраживања је усвојена и интегрисана у текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Јован Зубовић, Невен Исаиловић, Вера Гудац Додић, Александра Павићевић, Марио Рељановић, Јелена Стевановић, Срђан Кораћ

Установа/институција: Заједница института Србије, сви чланови председништва из ДХ поља

Примедбе које се односе на специфичност друштвено-хуманистичких наука усвојене су и интегрисане у тексту Стратегије, а у оквиру ове тачке предвиђене су и посебне мере и активности. Примедба која се односи на монографске радове је усвојена и интегрисана у текст Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Снежана Савић

Установа/институција: Универзитет у Београду, Фармацеутски факултет

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари у начелу.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Мирослав Николић

Установа/институција: Универзитет у Београду, Институт за мултидисциплинарна истраживања

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари да Стратегија треба да обухвати однос високог образовања и науке на квалитетнији начин, затим укључивање у образовни систем врхунских научника као и да институтима који су чланице Универзитета треба додати припадност универзитету. Наведени предлози нису прихваћени из разлога што Закон о науци и истраживањима представља правни оквир за повезаност института и факултета, као и еквиваленцију у погледу бављења научноистраживачким радом, чиме су у потпуности остварени циљеви сарадње академске заједнице у оба ова система. Питање навођења припадности универзитету уређено је статутом те високошколске установе и на свакој институцији је да одабере да ли ће у навођењу свог пословног назива користити ту припадност, те та питања нису материја Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Тања Ћирковић Величковић

Установа/институција: Универзитет у Београду – Хемијски факултет

Све сугестије и предлози које се односе на пружање квалитативног доприноса тексту Стратегије, а који су идентично поднели и други предлагачи, инкорпорисани су у текст Стратегије. Део предлога није могуће прихватити јер нису директна материја Стратегије односно суштински би променили целу Стратегију која се доноси према унапред дефинисаној методологији, као и општим и посебним циљевима који су Стратегијом утврђени, а на основу законских прописа о планском систему.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Марија Максин, Славка Зековић, Јасна Петрић

Установа/институција: Институт за архитектуру и урбанизам Србије

Усвојени су предлози везани за правно-техничку редакцију текста који доприносе унапређењу текста Стратегије у квалитативном смислу. За израду Стратегије коришћени су законски акти попут Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, број 30/2018), којим се дефинише поступак израде стратегије као планског документа те начелна примедба везана за анализу постојећег стања и ex post евалуацију не може бити усвојена. Примедба која се односи на нејасноћу у вези са финансирањем науке је усвојена и текст Стратегије је допуњен у складу са предлогом. Сугестија у вези са критеријумима и мерама за повећање броја истраживача у Републици Србији већ је инкорпорирана у тексту Стратегије. Примедба која се односи на редефинисање општег циља Стратегије је усвојена. Примедба везана за дефинисање друштвених изазова је усвојена и листа друштвених изазова је проширена у складу са предлогом, те је

формулација прецизнија. Примедба у вези са термином „међународне финансијске институције“ је усвојена и текст Стратегије је у складу са предлогом измењен. Усвојена је примедба у оквиру Акционог плана за период од 2021. до 2023. године, тачка Посебан циљ 4, Мера 4.1, а у вези са проширењем тела задужених за формирање Савета за друштвене изазове. Примедба која се односи на сажетак Стратегије и помињање појма доктрина се не усваја, будући да у овом контексту није употребљен у наведеном значењу. Примедбу која се односи на статус истраживача није могуће усвојити, будући да се тиче закона који се односи на систем плата запослених у јавним службама. Сугестије које се односе на појединачне програме у оквиру међународне сарадње није могуће усвојити, имајући у виду да активности на тим пројектима нису започете ни од стране релевантних међународних организација већ су само у плану. Када се створе услови биће могућности приступања одговарајућим међународним споразумима и укључивање у дате међународне пројекте. У односу на примедбе које се тичу брисања активности 5.1.6 извршена је корекција текста Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Драган Милићевић

Установа/институција: Институт за хигијену и технологију меса

Предлози и сугестије нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари у начелу.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Сања Вранеш и Жељко Деспотовић

Установа/институција: Научно веће Института Михајло Пупин, Институт „Михајло Пупин“ д.о.о.

Имајући у виду да су идентичне примедбе поднете како у име Института „Михајло Пупин“ тако и појединаца предлагача, већина примедби већ је прихваћена и инкорпорисана у текст Стратегије (погледати одговор за предлагача Институт „Михајло Пупин“ д.о.о.).

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме:

Установа/институција: Матични научни одбор за електронику, телекомуникације и информационе технологије

Сугестије дате у погледу тачке М.1.1 и укупног индикатора су усвојене и текст Стратегије је измењен у складу са наведеним. Примедбе везане за основна и примењена истраживања су прихваћене кроз идентичне примедбе других предлагача те су исте инкорпорирани у текст Стратегије. Такође, усвојени су и предлози који су квалитативно доприносили унапређењу текста Стратегије.

– **ПРЕДЛАГАЧ:**

Име и презиме: Сава Лазић, Тамаш Петровић

Установа/институција: Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“

Примедба која се односи на шему државних института је усвојена и инкорпорирани у текст Стратегије.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Предраг Перишић

Установа/институција: Универзитет у Београду, Пољопривредни факултет

Већина предлога и сугестија нису укључивале конкретне предлоге за измене текста Стратегије и дате су као коментари. Истовремено, питања на која указује предлагач у предлозима и примедбама у појединостима нису материја Стратегије већ законодавног оквира, не само ресора науке већ и других ресора као што је пољопривреда, о чему ће се водити рачуна приликом давања мишљења на прописе тог ресора.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Маринко Лолић

Установа/институција: Институт друштвених наука Београд

У односу на начелне примедбе као и примедбе у појединостима које су идентичне са примедбама других предлагача, а које се односе на друштвене и хуманистичке науке, исте су прихваћене и инкорпорисане у текст Стратегије тако што је препозната специфичност друштвених наука, кроз наратив, мере и активности. Такође, специфичност друштвених и хуманистичких наука истовремено је и материја Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019) и подзаконских аката у којима су у највећој мери уважене специфичности ових наука.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Драган Манчић

Установа/институција: Универзитет у Нишу, Електронски факултет у Нишу

Примедбе предлагача које се односе на запостављеност примењених истраживања, а које су идентичне са примедбама других предлагача су уважене и садржане у тексту Стратегије, Мера 3.1. и извршена је преформулација текста у циљу његове прецизности која се равноправно односи на сва истраживања. Усвојене су примедбе везане за правно-техничку редакцију текста и извршена је преформулација и прецизирање назива.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Драган Терзић

Установа/институција: Пољопривредни факултет Крушевац, Истраживачко развојни центар за одрживи рурални развој и иновације, АгроЛинк Центар

У односу на примедбе везане за подршку одрживом развоју и обновљивој енергији и унапређење других класичних извора енергије, исто није усвојено будући да припада делокругу ресора енергетике односно материја је других докумената из области ресора енергетике. Примедбе које се односе на назив Стратегије не могу бити усвојене будући да се њиховом променом утиче на суштинску измену документа. Примедба везана за тачку ПЦ. 3 Неговање врхунског квалитета науке и технолошког развоја и јачање конкурентности привреде се не усваја због тога што већ постоји посебан циљ у оквиру Стратегије којим се предложено дефинише.

– ПРЕДЛАГАЧ:

Име и презиме: Александар Бојић

Установа/институција: Природно-математички факултет у Нишу

У односу на начелне примедбе везане за преглед остварености мера из претходне стратегије, а које нису остварене, да би исте требало да представљају приоритет у новој Стратегији, указује се да исто није било могуће прихватити из разлога што је донет нови Закон о науци и истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 49/2019), који предвиђа нове програме од општег интереса, међу којима нису програми који су важали у периоду трајања претходне стратегије. Међутим, питање јачања основних истраживања и унапређење примењених истраживања, односно техничко-технолошких истраживања, у пуном обиму је обухваћено овом Стратегијом. Остале уопштене примедбе које се односе на плате истраживача и друга права и обавезе запослених нису материја Стратегије већ предмет закона којима се уређује рад запослених у јавним службама и систем плата запослених у јавним службама.